

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 1/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

1. CEL

Celem niniejszej procedury jest uszczegółowienie standardu 5.KZ „Kontrola Zakażeń”.

2. PRZEDMIOT

Przedmiotem niniejszej procedury jest ustalenie kryteriów rozpoznawania najczęstszych zakażeń szpitalnych.

3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA

Procedura obowiązuje we wszystkich medycznych KO Szpitala Rejonowego im. dr. Józefa Rostka w Raciborzu.

4. TERMINOLOGIA I SKRÓTY

Przyjęta w opracowaniu terminologia i skróty, zgodna jest z zasadami obowiązującymi w działającym Zintegrowanym Systemie Zarządzania (ZSZ) oraz terminologią określoną w rozdziale „Terminy i określenia przyjęte w Programie Akredytacji Szpitali”, zamieszczonym w opracowaniu Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia o nazwie ‘ZESTAW STANDARDÓW AKREDYTACYJNYCH’ z roku 2009.

5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

DM – odpowiada za zatwierdzenie procedury i ogólny nadzór nad nią.

PZJ – odpowiada za zgodność procedury z ZSZ.

ZKZS, NEp – odpowiadają za merytoryczne przygotowanie i opracowanie procedury.

KKO – odpowiadają za wdrożenie, przestrzeganie i stosowanie przez pracowników niniejszej procedury.

6. OPIS PROCESU

6.1 Definicja zakażenia szpitalnego

Zakażenie szpitalne (wg ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi) – zakażenie, które wystąpiło w związku z udzieleniem świadczeń zdrowotnych, w przypadku gdy choroba:

- nie pozostawała w momencie udzielania świadczeń zdrowotnych w okresie wylegania albo
- wystąpiła po udzieleniu świadczeń zdrowotnych, w okresie nie dłuższym niż najdłuższy okres jej wylegania.

Zakażenia szpitalne (wg decyzji Komisji Europejskiej z 2012r.):

Zakażenie szpitalne związane z **aktualnym pobylem** w szpitalu:

- objawy choroby wystąpiły w dniu 3 lub w dniach następnych (dzień przyjęcia = dzień 1) aktualnego pobytu w szpitalu
- LUB pacjent przeszedł operację w dniu 1 lub 2, po czym objawy ZMO wystąpiły przed dniem 3
- LUB umieszczono wyrób medyczny inwazyjny w dniu 1 lub 2, w wyniku czego doszło do zakażenia związanego z opieką zdrowotną przed dniem 3.

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 2/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

Zakażenie szpitalne związane z **poprzednim pobyt**em w szpitalu:

- ponowne przyjęcie do szpitala do 2 dni po poprzednim wypisaniu
- ZMO – do 30 dni od operacji
- ZMO – z wszczepieniem implantu – do 90 dni od operacji
- zakażeniem Clostridium difficile – objawy do 28 dni od poprzedniego wypisania ze szpitala.

6.2 Kryteria rozpoznawania zakażeń szpitalnych

Definicje najczęstszych zakażeń szpitalnych wg ECDC dotyczą:

- **ZAKAŻENIE MIEJSCA OPEROWANEGO (ZMO)**
- **ZAKAŻENIE UKŁADU MOCZOWEGO**
- **ZAPALENIE PŁUC. ZAPALENIE PŁUC ZWIĄZANE Z INTUBACJĄ**
- **ZAKAŻENIE KRWI**
- **ZAKAŻENIA ODCEWNIKOWE**
- **ZAKAŻENIA OGÓLNOUSTROJOWE**
- **ZAKAŻENIA UKŁADU POKARMOWEGO**
- **ZAKAŻENIA U NOWORODKÓW**

6.2.1 ZAKAŻENIE MIEJSCA OPEROWANEGO (ZMO)

Powierzchniowe w miejscu nacięcia

Do zakażenia dochodzi w ciągu 30 dni od operacji ORAZ zakażenie obejmuje tylko skórę i tkankę podskórną w miejscu nacięcia ORAZ spełnione jest co najmniej jedno z następujących kryteriów:

- wyciek ropny potwierdzony lub niepotwierdzony laboratoryjnie z miejsca nacięcia powierzchniowego,
- drobnoustroje wyizolowane z miejsca nacięcia powierzchniowego w posiewie płynu lub tkanki w warunkach aseptycznych,
- co najmniej jeden z następujących objawów zakażenia: ból lub tkliwość, miejscowy obrzęk, zaczerwienienie lub podwyższona miejscowo temperatura ORAZ chirurg specjalnie otwiera nacięcie powierzchniowe, chyba że uzyskano ujemny wynik z posiewu z tego miejsca,
- rozpoznanie powierzchniowego zakażenia w miejscu nacięcia dokonane przez chirurga lub lekarza prowadzącego.

Zakażenie głębokie miejsca operowanego

Zakażenie pojawia się w ciągu 30 dni od operacji, jeżeli nie wszczepiono implantu lub w ciągu 90 dni jeżeli implant wszczepiono, ORAZ zakażenie wydaje się być związane z operacją, ORAZ zakażenie obejmuje głębiej położone tkanki miękkie w okolicy nacięcia (np. powięzi i mięśnie) ORAZ spełnione jest co najmniej jedno z następujących kryteriów:

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 3/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

- występuje wyciek ropny z głębokich warstw o okolicy nacięcia, jednak nie z narządu/jamy ciała miejsca operowanego,
- głębokie nacięcie pęka samoistnie lub zostaje specjalnie otwarte przez chirurga w przypadku, w którym u pacjenta występuje co najmniej jeden z następujących objawów: gorączka (>38 °C), miejscowy ból lub tkliwość, chyba że uzyskano ujemny wynik z posiewu z miejsca nacięcia,
- obecność ropnia lub innego objawu zakażenia obejmującego głębokie warstwy w okolicach nacięcia stwierdzone podczas badania bezpośredniego, w trakcie ponownego zabiegu lub w badaniu histopatologicznym lub radiologicznym,
- rozpoznanie głębokiego zakażenia miejsca operowanego dokonane przez chirurga lub lekarza prowadzącego.

Zakażenie narządu / jamy ciała

Zakażenie pojawia się w ciągu 30 dni od operacji, jeżeli nie wszczepiono implantu lub w ciągu 90 dni jeżeli implant wszczepiono, ORAZ zakażenie wydaje się być związane z operacją, ORAZ zakażenie może dotyczyć każdego miejsca anatomicznego (np. narządów i jam ciała), innego niż miejsce nacięcia otwieranego lub operowanego podczas zabiegu chirurgicznego, ORAZ spełnione jest co najmniej jedno z następujących kryteriów:

- występuje ropny wyciek z drenu wprowadzonego do narządu lub jamy ciała przez ranę kłutą,
- wyizolowano drobnoustroje z posiewu płynu lub tkanki z narządu lub jamy ciała wykonanego w warunkach aseptycznych,
- obecność ropnia lub innego objawu zakażenia obejmującego narząd/jamę ciała stwierdzone podczas badania bezpośredniego, w trakcie ponownego zabiegu lub w badaniu histopatologicznym lub radiologicznym,
- rozpoznanie zakażenia narządu lub jamy ciała dokonane przez chirurga lub lekarza prowadzącego.

6.2.2 ZAKAŻENIE UKŁADU MOCZOWEGO

Mikrobiologiczne potwierdzone objawowe zakażenie układu moczowego

U pacjenta występuje co najmniej jeden z objawów: gorączka (>38°C), parcie na mocz, częstomocz, dysuria, lub tkliwość podbrzusza, ORAZ otrzymano dodatni wynik posiewu moczu, tj. liczba drobnoustrojów $\geq 10^5$ ml moczu przy występowaniu nie więcej niż dwóch gatunków drobnoustrojów.

Objawowe zakażenie układu moczowego bez potwierdzenia mikrobiologicznego

U pacjenta występują co najmniej dwa z następujących objawów: gorączka (>38°C), parcie na mocz, częste oddawanie moczu, dysuria lub tkliwość podbrzusza ORAZ obserwuje się co najmniej jedną z następujących okoliczności:

- dodatni test paskowy na obecność esterazy leukocytów lub azotanów,
- ropomocz zawierający $\geq 10^4$ WBC/ml lub ≥ 3 WBC/w polu widzenia w nieodwirowanym moczu,
- drobnoustroje obserwowane w barwieniu metodą Grama nieodwirowanego moczu,

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 4/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

- powtórnie wyizolowano w co najmniej dwóch posiewach moczu ten sam drobnoustroj uropatogeny (bakterie Gram-ujemne lub Staphylococcus saprophyticus) w mianie $\geq 10^2$ CFU/ml moczu pobranego metodą inna niż ze środkowego strumienia,
- występowanie pojedynczego drobnoustroju uropatogennego w mianie $\leq 10^5$ CFU/ml (bakterie Gram-ujemne lub Staphylococcus. saprophyticus) u pacjenta skutecznie leczonego środkiem przeciwdrobnoustrojowym z powodu zakażenia układu moczowego,
- lekarz rozpoznał zakażenie układu moczowego,
- lekarz włączył stosowne leczenie z powodu zakażenia układu moczowego.

Uwaga:

Zakażenie dróg moczowych definiuje się jako odcewnikowe przy wprowadzeniu cewnika stałego (nawet sporadycznie) w ciągu 7 dni poprzedzających wystąpienie zakażenia.

Nie zgłasza się bakteriurii bezobjawowej.

6.2.3 ZAPALENIE PŁUC

Obraz zapalenia płuc stwierdzono w dwóch lub większej liczbie seryjnych zdjęć klatki piersiowej lub badaniach tomograficznych w przypadku współwystępujących chorób serca lub płuc.

W przypadku pacjentów bez chorób serca, płuc wystarczające jest jedno badanie obrazowe (RTG, skan z TK) ORAZ przynajmniej jedno z poniższych: gorączka $> 38^{\circ}\text{C}$ bez innej przyczyny, leukopenia (< 4000 WBC/mm³) lub leukocytoza ($> 12\ 000$ WBC/mm³)

ORAZ co najmniej jeden z poniższych objawów (lub co najmniej dwa jeśli ma być postawione rozpoznanie zapalenia płuc = PN 4 i PN 5)

- pojawienie się ropnej płwociny lub zmiana właściwości płwociny (koloru, zapachu, ilości, konsystencji),
- kaszel, duszność lub przyspieszony oddech,
- występowanie objawów osłuchowych (furczenia lub szmery oskrzelowe), trzeszczenia, świsty,
- pogorszenie wymiany gazowej (np. spadek prężności tlenu we krwi tętniczej lub konieczność zwiększenia stężenia tlenu w mieszaninie oddechowej lub wzrost zapotrzebowania na wentylację) w oraz zgodnie ze stosowaną metodą rozpoznania.

Rozpoznanie bakteriologiczne na podstawie

PN1 – dodatni wynik posiewu ilościowego materiału z dolnych dróg oddechowych pobranego metodą minimalizującą zakażenie

- popłuczyny oskrzelowo-pęcherzykowe (BAL) wykazujące graniczną wartość $\geq 10^4$ CFU /ml albo $\geq 5\%$ komórek uzyskanych z BAL zawiera bakterie wewnątrzkomórkowe widoczne podczas bezpośredniego badania mikroskopowego,
- chroniony wymaz szczoteczkowy z graniczną wartością $\geq 10^3$ CFU/ml,
- głęboki chroniony aspirat (DPA) z graniczną wartością $\geq 10^3$ CFU/ml.

PN2 – dodatni posiew ilościowy potencjalnie zanieczyszczonego materiału z dolnych dróg oddechowych

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 5/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

- Ilościowy posiew próbki materiału pobranego z dolnych dróg oddechowych (np. aspiracja z rurki dotchawiczej) z uzyskaną graniczną wartością $\geq 10^6$ CFU/ml

PN3 – alternatywne metody mikrobiologiczne

- dodatni posiew krwi przy braku objawów zakażenia w innym miejscu,
- dodatni posiew płynu opłucnowego,
- dodatni wynik biopsji aspiracyjnej z ropniaka opłucnej lub ropnia płuc,
- badanie histopatologiczne potwierdzające zapalenie płuc,
- dodatnie wyniki badań w kierunku zapalenia płuc wywołanego wirusami lub innymi drobnoustrojami (Legionella, Aspergillus, Mykobakterie, Mycoplasma, Pneumocystis jiroveci),
- dodatni wynik antygenów wirusowych lub przeciwciał w wydzielinie dróg oddechowych (np. EIA, FAMA, PCR),
- dodatni wynik badania bezpośredniego lub hodowli z wydzieliny lub tkanki drzewa oskrzelowego,
- serokonwersja (np.: wirusy grypy, Legionella, Chlamydia),
- wykrycie antygenów w moczu (Legionella).

PN4 – dodatni wynik posiewu płwociny lub nieilościowy (jakościowy) posiew materiału z dolnych dróg oddechowych.

PN5 – brak dodatniego wyniku badania mikrobiologicznego.

Uwaga:

Kryteria PN1 PN2 ustalone zostały bez wcześniejszej terapii przeciwdrobnoustrojowej.

Zapalenie płuc związane z intubacją

Zapalenie płuc definiuje się jako związane z intubacją w przypadku wprowadzenia inwazyjnego urządzenia wentylującego (nawet sporadycznie) w okresie 48 godzin przed wystąpieniem zakażenia.

Uwaga: zapalenie płuc, w przypadku którego intubacja rozpoczęła się w dniu wystąpienia zakażenia bez dodatkowych informacji dotyczących kolejności zdarzeń, nie uważa się za WAP.

6.2.4 ZAKAŻENIA KRWI

Zakażenie krwi potwierdzone laboratoryjnie

Jeden dodatni posiew krwi z obecnością rozpoznanego patogenu LUB u pacjenta występuje co najmniej jeden z następujących objawów: gorączka ($>38^{\circ}\text{C}$), dreszcze, lub hipotensja ORAZ dwa dodatnie wyniki posiewu krwi na obecność typowego czynnika zakaźnego skórno (z dwóch oddzielnych próbek krwi, zazwyczaj pobranych w ciągu 48 godzin).

Typowe czynniki zakaźne skórne = gronkowce koagulazoujemne, *Micrococcus* sp., *Propionibacterium acnes*, *Bacillus* spp., *Corynebacterium* spp..

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 6/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.10.2018	WYDANIE 3

Typy zakażenia krwi w zależności od źródła:

- **odcewnikowe** – ten sam drobnoustrój został izolowany z końcówki cewnika naczyniowego lub objawy zakażenia ustąpiły w ciągu 48 godzin od usunięcia cewnika naczyniowego.
- **wtórne do innego zakażenia** – ten sam drobnoustrój był izolowany z innego ogniska zakażenia lub istnieje silne kliniczne objawy wskazujące, że zakażenie krwi stanowiło efekt wtórny w stosunku do innego miejsca zakażenia, inwazyjnej procedury diagnostycznej lub wprowadzenia ciała obcego.
  - płucne,
  - zakażenie układu moczowego,
  - zakażenie przewodu pokarmowego,
  - zakażenie miejsca operowanego,
  - zakażenie skóry i tkanek miękkich,
  - inne,
  - nieznannej etiologii: żadne z powyższych, zakażenie krwi z przyczyn nieznanych (w trakcie przeprowadzonej weryfikacji nie znaleziono źródła).
- **Nieznane** – brak dostępnych informacji dotyczących źródła zakażenia łożyska krwi lub informacje niekompletne.

6.2.5 ZAKAŻENIA ODCEWNIKOWE

Miejscowe zakażenie związane z cewnikiem centralnym CVC (brak dodatniego posiewu krwi)

- posiew ilościowy powierzchni cewnika centralnego $\geq 10^3$ CFU/ml lub posiew półilościowy z powierzchni cewnika centralnego > 15 kolonii ORAZ ropa/naciek zapalny w miejscu wkłucia lub w kanale.

Miejscowe zakażenie związane z cewnikiem obwodowym PVC (brak dodatniego posiewu krwi)

- posiew ilościowy z powierzchni cewnika obwodowego PVC $\geq 10^3$ CFU/ml lub posiew półilościowy z powierzchni cewnika obwodowego PVC > 15 CFU ORAZ ropa/naciek zapalny w miejscu wkłucia lub w kanale.

Ogólne zakażenie związane z cewnikowaniem żył centralnych (brak dodatniego posiewu krwi)

- posiew ilościowy z powierzchni cewnika centralnego CVC $\geq 10^3$ CFU/ml lub posiew półilościowy z powierzchni cewnika centralnego CVC > 15 CFU ORAZ poprawa kliniczna w ciągu 48 godzin od usunięcia cewnika.

Ogólne zakażenie związane z cewnikowaniem żył obwodowych (brak dodatniego posiewu krwi)

- posiew ilościowy z powierzchni cewnika obwodowego PVC $\geq 10^3$ CFU/ml lub posiew półilościowy z powierzchni cewnika obwodowego > 15 CFU ORAZ poprawa kliniczna w ciągu 48 godzin od usunięcia cewnika.

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 7/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

Potwierdzone mikrobiologicznie zakażenie krwi związane z zastosowaniem cewnika centralnego

• Zakażenie krwi do którego dochodzi w 48 godzin przed usunięciem lub po usunięciu cewnika ORAZ dodatni posiew krwi tego samego drobnoustroju z:

- posiewu ilościowego z powierzchni cewnika centralnego(CVC) $\geq 10^3$ CFU/ml lub
- posiewu półilościowego z powierzchni cewnika centralnego > 15 CFU □lub
- wskaźnika > 5 obliczonego z ilorazu CFU w posiewie ilościowym krwi z próbki krwi z cewnika centralnego oraz próbki pobranej z żył obwodowych lub
- wcześniejszego uzyskania dodatnich wyników posiewów krwi: dodatni wynik posiewu z próbki krwi z cewnika centralnego uzyskany co najmniej na 2godziny przed dodatnim wynikiem posiewu z żył obwodowych (próbki krwi poprane w tym samym czasie) lub
- hodowla z dodatnim wynikiem w kierunku tego samego drobnoustroju z ropy powstałej z miejsca wkłucia.

Potwierdzone mikrobiologicznie zakażenie krwi związane z cewnikowaniem żył obwodowych

Zakażenie krwi, do którego dochodzi w 48 godzin przed usunięciem lub po usunięciu cewnika ORAZ hodowla z dodatnim wynikiem w kierunku tego samego drobnoustroju z:

- posiewu ilościowego z cewnika obwodowego $\geq 10^3$ CFU/ml lub
- posiewu półilościowego z cewnika obwodowego > 15 CFU lub
- hodowla z dodatnim wynikiem w kierunku tego samego drobnoustroju z ropy powstałej w miejscu wkłucia.

UWAGA: CVC = centralny cewnik naczyniowy, PVC = obwodowy cewnik naczyniowy.

6.2.6 ZAKAŻENIA OGÓLNOUSTROJOWE

Zakażenie rozsiane jest zakażeniem obejmującym wiele narządów lub układów, bez widocznego jednego miejsca zakażenia, przeważnie o etiologii wirusowej oraz dające objawy, których nie można przypisać żadnej innej rozpoznanej przyczynie oraz które odpowiadają zakażeniu wielu narządów lub układów. (np. świnka, ospa wietrzna, różyczka).

Posocznica kliniczna u dorosłych i u dzieci

U pacjenta występuje co najmniej jeden następujących objawów:

- kliniczne objawy przy braku innych rozpoznanych przyczyn,
- gorączka ($>38^{\circ}\text{C}$),
- hipotensja (ciśnienie skurczowe < 90 mm/Hg),
- skąpomocz ($20 \text{ cm}^3(\text{ml})/\text{h}$)

oraz nie wykonano posiewu krwi, lub nie wykryto we krwi żadnych drobnoustrojów ani antygenów oraz brak widocznego zakażenia w innym miejscu

oraz lekarz wprowadza odpowiednią terapię w kierunku posocznicy

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 8/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.10.2018	WYDANIE 3

6.2.7 ZAKAŻENIE PRZEWODU POKARMOWEGO

Zakażenie *Clostridium difficile*

Zakażenie wywołane przez *Clostridium difficile* (wcześniej określane mianem biegunki związanej z *Clostridium difficile* lub CDAD) musi spełniać co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- luźne stolce lub megacolon toxicum oraz dodatni wynik testu na obecność toksyny A lub B *C. difficile* w stolcu,
- stwierdzenie rzekomobłoniastego zapalenia jelita grubego w endoskopii dolnego odcinka przewodu pokarmowego,
- cechy zakażenia *C. difficile* (z obecnością lub bez biegunki) w badaniu histopatologicznym próbki pobranej w trakcie endoskopii, kolektomii lub autopsji.

Nieżyt żołądkowo-jelitowy (z wyłączeniem CDI)

Nieżyt żołądkowo-jelitowy musi spełniać co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- u pacjenta wystąpiła ostra biegunka (płynne stolce przez czas dłuższy niż 12 godzin) z towarzyszącymi wymiotami lub bez nich lub z gorączką (>38°C) z wykluczeniem przyczyn nieinfekcyjnych (np. badania diagnostyczne, leki inne niż przeciwdrobnoustrojowe, zaostrzenie chorób przewlekłych lub stres).
- u pacjenta występują co najmniej dwa spośród poniższych objawów, bez innej uchwytnej przyczyny: nudności, wymioty, bóle brzucha, gorączka (>38°C), bóle brzucha lub bóle głowy.

ORAZ przynajmniej jedno z poniższych:

- z próbki kału lub wymazu z odbytu wyizolowano patogen jelitowy,
- w mikroskopii klasycznej lub elektronicznej stwierdzono patogen jelitowy,
- zakażenie patogenem jelitowym potwierdzono poprzez wykrycie antygenów w próbce kału lub w surowicy stwierdzono obecność przeciwciał,
- zakażenie potwierdzono w teście cytotoksyczności w hodowli tkankowej
- stwierdzono diagnostyczne miano przeciwciał przeciwko drobnoustrojowi w pojedynczej próbce w klasie IgM lub czterokrotny wzrost miana przeciwciał w klasie IgG w sparowanych próbkach surowic.

Zakażenia układu pokarmowego (przełyk, żołądek, jelito cienkie i grube oraz odbytnica)

Zakażenie układu pokarmowego z wyłączeniem zapalenia żołądka i jelit oraz zapalenia wyrostka robaczkowego musi spełniać co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- u pacjenta stwierdzono ropień lub zakażenie potwierdzono w trakcie zabiegu operacyjnego lub badania histopatologicznego,
- u pacjenta występują co najmniej dwa spośród poniższych objawów bez innej uchwytnej przyczyny i nie są powiązane z zakażeniem innych narządów bądź tkanek: gorączka (>38 C), nudności, wymioty, ból lub tklivość brzucha.

ORAZ przynajmniej jedno z poniższych:

- z wysięku lub tkanek pobranych w trakcie zabiegu operacyjnego, endoskopii lub drenu wprowadzonego chirurgicznie wyizolowano drobnoustroje,

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH		
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	Strona 9/12 WYDANIE 3

- w preparacie z wysięku lub tkanek pobranych w trakcie zabiegu operacyjnego, endoskopii lub drenu wprowadzonego chirurgicznie barwionym metodą Grama lub po traktowaniu KOH stwierdzono drobnoustroje wielojądrowe komórki olbrzymie,
- z próbki krwi izolowano drobnoustroje,
- w badaniu radiologicznym stwierdzono zmiany patologiczne,
- zmiany patologiczne potwierdzono w badaniu endoskopowym (np. grzybicze zapalenie przełyku).

Zapalenie wątroby

Zapalenie wątroby musi spełnić poniższe kryterium:

- u pacjenta występują co najmniej dwa spośród poniższych objawów, bez innej uchwytnej przyczyny: gorączka (>38 C), jadalnośń, nudności, wymioty, bóle brzucha, żółtaczka, transfuzja krwi w przeciągu ostatnich trzech miesięcy w wywiadzie

ORAZ przynajmniej jedno z poniższych:

- dodatni test na obecność antygenów lub przeciwciał w kierunku WZW A, WZW B, WZW C, lub WZW delta
- nieprawidłowości w badaniach czynności wątroby (np. podniesione ALT/ AST, bilirubina),
- w moczu lub wydzielinie nosowo-gardłowej stwierdzono obecność wirusa cytomegalii (CMV).

Zakażenia wewnątrzbrzuszne

Muszą spełniać co najmniej jedno następujących kryteriów:

- z materiału ropnego pobranego z jamy brzusznej w trakcie zabiegu operacyjnego lub biopsji wyizolowano drobnoustroje,
- u pacjenta wystąpił ropień lub zakażenie potwierdzono w trakcie zabiegu operacyjnego lub badania histopatologicznego,
- u pacjenta występują co najmniej dwa spośród poniższych objawów bez innej uchwytnej przyczyny: gorączka (>38°C), nudności, wymioty, bóle brzucha lub żółtaczka.

ORAZ przynajmniej jeden z poniższych:

- z drenu założonego chirurgicznie (np. zamkniętego drenażu lub drenu Kehra) izolowano drobnoustroje,
- w preparacie barwionym metodą Grama z materiału pobranego śródoperacyjnie lub w trakcie biopsji stwierdzono obecność drobnoustrojów,
- z próbki krwi izolowano drobnoustroje, a w badaniu radiologicznym stwierdzono cechy zakażenia (np. zmiany patologiczne w badaniu USG, tomografii komputerowej, rezonansie magnetycznym, scyntygrafii lub konwencjonalnym badaniu radiologicznym).

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 10/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA		DATA 01.10.2018	WYDANIE 3

6.2.8 ZAKAŻENIA U NOWORODKÓW

Posocznica kliniczna

Musi spełniać WSZYSTKIE z następujących kryteriów:

- nadzorujący lekarz rozpoczął stosownie właściwą terapię przeciwdrobnoustrojową z powodu posocznicy trwającą co najmniej 5 dni.
- nie wykryto patogenów w posiewie krwi lub nie przeprowadzono takiego testu,
- brak oczywistego zakażenia w innym miejscu.

ORAZ dwa z następujących kryteriów (bez innej uchwytnej przyczyny):

- gorączka ($> 38^{\circ}\text{C}$) lub wahania ciepłoty ciała lub hipotermia ($< 36.5^{\circ}\text{C}$)
- tachykardia ($> 200/\text{min}$) lub pojawienie się/wzmożenie bradykardii ($< 80/\text{min}$)
- opóźniony powrót włóścikowy (CRT) $> 2\text{s}$
- pojawienie się lub wzmożenie bezdechów ($> 20\text{s}$)
- kwasica metaboliczna
- pojawienie się hiperglikemii ($> 140\text{mg/dl}$)
- inne objawy posocznicy [kolor skóry (w sytuacji gdy nie badano powrotu włóścikowego – CRT), wyniki bań laboratoryjnych (CRP, prokalcytonina), zwiększone zapotrzebowanie tlenowe (intubacja), niestabilny stan ogólny, apatia].

Uwagi:

Jednokrotna izolacja gronkowców koagulazoujemnych (CNS) w próbkach krwi nie powinna wykluczać rozpoznania klinicznej posocznicy. Kliniczna posocznica może być rozpoznana również w przypadku jednokrotnej izolacji CNS z próbki krwi, ponieważ CNS są traktowane jako zanieczyszczenie próbki, w sytuacji kiedy nie są spełnione kryteria zakażenia krwi o etiologii CNS, a zostały spełnione kryteria klinicznej posocznicy.

Potwierdzone laboratoryjnie zakażenie krwi

- co najmniej dwa z następujących kryteriów: temperatura $>38^{\circ}\text{C}$ lub $<36.5^{\circ}\text{C}$ lub wahania temperatury, tachykardia lub bradykardia, bezdech, wydłużony czas nawrót kapilarny (CRT), kwasica metaboliczna, hiperglikemia, apatia;

ORAZ

- z krwi lub płynu mózgowo-rdzeniowego izolowano drobnoustroje inne niż gronkowce koagulazoujemne (płyn mózgowo-rdzeniowy został ujęty w definicji, ponieważ zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w tej grupie wiekowej często powstaje na drodze krwiopochodnej, w związku z czym dodatni posiew płynu mózgowo-rdzeniowego może stanowić dowód na zakażenie krwi, nawet przy ujemnych lub niewykonanych posiewach krwi);

Potwierdzone laboratoryjnie zakażenie krwi wywołane przez gronkowce koagulazoujemne (CNS)

- co najmniej dwa z następujących kryteriów: temperatura >38 lub $<36.5^{\circ}\text{C}$ lub wahania temperatury, tachykardia lub bradykardia, bezdech, opóźniony powrót włóścikowy, kwasica metaboliczna, hiperglikemia lub apatia;

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012	
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH			Strona 11/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3	

- oraz z próbki krwi lub końcówki cewnika naczyniowego wyhodowano CNS;
- oraz u pacjenta stwierdzono jedno z następujących: CRP >2.0 mg/dL, stosunek form niedojrzałych do całkowitej liczby neutrofilów >0.2, leukocyty < 5/nL, płytki < 100/nL.

Zapalenie płuc

- upośledzenie oddychania
- oraz pojawienie się nacieku, konsolidacja zmian lub obecność wysięku opłucnowego w RTG klatki piersiowej;
- oraz co najmniej cztery z następujących kryteriów: temperatura >38 lub <36.5 °C lub temperatura niestabilna, tachykardia lub bradykardia, szybkie oddychanie lub bezdech, duszność, zwiększona ilość wydzieliny z dróg oddechowych, pojawienie się ropnej płwociny, izolacja patogenu z wydzieliny dróg oddechowych, CRP >2.0 mg/dL, stosunek form niedojrzałych do całkowitej liczby neutrofilów >0.2

Martwicze zapalenie jelit

- zmiany histopatologiczne wskazujące na martwicze zapalenie jelit;

LUB co najmniej jeden z charakterystycznych objawów radiologicznych (odma otrzewnowej, odma pęcherzykowa jelit, niezmienny obraz „sztywnych” pętli jelita cienkiego) oraz co najmniej dwa z następujących objawów bez innej uchwytnej przyczyny: wymioty, napięcie brzucha, zalegania, obecność jawnej/utajonej krwi w kale.

7. DOKUMENTY ZWIĄZANE

Z niniejszą procedurą związane są następujące dokumenty:

- Zestaw Standardów Akredytacyjnych 2009, wydanych przez CMJwOZ Kraków
- Standard akredytacyjny 5 KZ „Kontrola Zakażeń”
- Procedury ZSZ
- Definicje zakażeń związanych z opieką zdrowotną wg ECDC
- Definicje zakażeń szpitalnych wg decyzji Komisji Europejskiej 2012 r. z komentarzem ekspertów SHL.
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570).

8. ZAŁĄCZNIKI

Brak

	PROCEDURA STANDARDU AKREDYTACYJNEGO KZ		NR - KZ12 - 2012
	KRYTERIA ROZPOZNAWANIA ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH		Strona 12/12
	Obowiązuje : WSZYSTKIE KO SZPITALA	DATA 01.10.2018	WYDANIE 3

9. SPIS TREŚCI, KARTA ZMIAN, ZATWIERDZENIA

1. CEL.....	1
2. PRZEDMIOT.....	1
3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA.....	1
4. TERMINOLOGIA I SKRÓTY.....	1
5. ODPOWIEDZIALNOŚĆ.....	1
6. OPIS PROCESU.....	1-11
7. DOKUMENTY ZWIĄZANE.....	11
8. ZAŁĄCZNIKI.....	11
9. SPIS TREŚCI, KARTA ZMIAN, ZATWIERDZENIA.....	12

Karta zmian

Nr zmiany	Zmiany		Opis zmiany	Data zmiany	Podpis autora zmiany
	Punktu Podpunktu rozdziału	Akapitu lub fragmentu tekstu ze strony nr			
1	Całość	Całość	Przegląd aktualizacyjny	01.04.2014r	Beata Mros-Jaszewska
2	6.1	1	Dodatkowa definicja zakażenia szpitalnego wg ustawy	01.04.2014r	Barbara Matuszek
3	Całość	Całość	Aktualizacja – wydanie 3	01.10.2018	Dorota Lelowicz

Zatwierdzenia

Zespół	Imię i nazwisko KO	Data	Podpis
Opracowała	ZKZS Dorota Lelowicz	01.10.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdziła	NEp Beata Mros-Jaszewska	01.10.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdziła	NEp Barbara Matuszek	01.10.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Sprawdził	PZJ Grzegorz Bula	01.10.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>
Zatwierdziła	DM Elżbieta Wielgos-Karpińska	01.10.2018	<i>Podpis nieczytelny</i>